

ЧЕРНІГІВСЬКА ГІМНАЗІЯ № 9
ЧЕРНІГІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням педагогічної ради
протокол № 1 від 29.08.2025 року

ПОГОДЖУЮ
Директор гімназії
Людмила ХАТИМИРСЬКА

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
2025/2026 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Відповідно до статті 1 Закону України «Про освіту» «Освітня програма – єдиний комплекс освітніх компонентів (предметів вивчення, дисциплін, індивідуальних завдань, контрольних заходів тощо), спланованих і організованих для досягнення визначених результатів навчання».

ЗМІСТ

Розділ 1. Загальні положення освітньої програми. Інформація про заклад.....	3
Розділ 2. Цілі та задачі освітнього процесу.....	6
Розділ 3. Освітня програма закладу та її обґрунтування.....	6
3.1. Освітня програма початкової освіти 1 – 2, 3 - 4 класів НУШ.....	6
3.2. Освітня програма базової середньої освіти 5 - 8 класи НУШ.....	15
3.3. Освітня програма базової середньої освіти 9 класу	33
Розділ 4. Опис «моделі» випускника закладу освіти.....	44
Розділ 5. Особливості організації освітнього процесу та застосовування в ньому педагогічних технологій.....	45

Розділ 1. Загальні положення Освітньої програми. Інформація про заклад.

Повна назва закладу –Чернігівська гімназія №9 Чернігівської міської ради

Юридична адреса – Чернігівська область, місто Чернігів,

вулиця Оборонців Чернігова, 21

сайт [https:// chernigiv009@gmail.com](https://chernigiv009@gmail.com)

телефони: 3-36-61, 3-12-46

Ліцензований обсяг прийому – 400 осіб.

Форма власності – комунальна.

Мова навчання – українська.

Місія гімназії полягає в наданні якісної базової загальної освіти дітям шкільного віку мікрорайону закладу освіти, забезпеченні їх всебічного розвитку, виховання і самореалізації особистості яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Основним засобом реалізації призначення гімназії є засвоєння здобувачами освіти змісту освітньої програми.

Освітня програма, що реалізується в закладі, спрямована на: формування в учнів сучасної наукової картини світу; виховання працьовитості, любові до природи; розвиток національної самосвідомості; формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства; інтеграцію особистості в систему світової та національної культури; рішення задач, формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві; виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави; створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм; формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

Реалізація освітньої програми гімназії здійснюється через два рівні освіти:

- початкова освіта тривалістю чотири роки;
- базова середня освіта тривалістю п'ять років.

Освітня програма Чернігівської гімназії №9 Чернігівської міської ради розроблена з урахуванням чинних нормативних документів:

- основних вимог Конституції України;
 - Закону України «Про освіту»;
 - Закону України «Про повну загальну середню освіту»;
 - розпорядження КМУ від 14 грудня 2016 р. №988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»;
 - розпорядження КМУ від 13 грудня 2017 р. №903-р «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» (зі змінами, внесеними згідно з розпорядженнями КМУ № 592-р від 22.08.2018, № 251-р від 17.04.2019);
 - Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою КМУ від 21 лютого 2018 № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти», у редакції постанови КМУ від 06.10.2020 року №898;
 - Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою КМУ від 30.09.2020 року №898 «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти», у редакції постанови КМУ від 02.09.2022 року №972;
 - Постанова Кабінету Міністрів України «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні в2025/2026 навч.році» від 23 липня 2024 року № 841;
- наказів МОН України:
- від 12.08.2022 №743-22 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України»;
 - від 19.02.2021 №235 “Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти” із змінами, в редакції наказу від 09.08.2024 №1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»;
 - від 20.04.2018 року №405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня», в редакції наказу №983 від 13.09.2021 року;
 - від 13.06.2024 №836 "Про внесення змін у методичні рекомендації щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні»;

- від 12.04.2023 № 419/165 «Про затвердження Порядку міжвідомчої взаємодії з питань вручення здобувачам освіти, які перебувають за межами України, документів про базову середню, повну загальну середню та професійну (професійно-технічну) освіти, виданих в умовах воєнного стану в Україні»;
- від 16.04.2018 №367 «Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти», в редакції наказу від 01.08.2024 року;
- від 20.05.2024 № 714 «Про затвердження Змін до Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти»;
- від 13.07.2021 №813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти»;
- від 12.01.2016 № 8, у редакції наказу МОН України від 10 липня 2019 року № 955 «Про затвердження Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти»;
- від 02.08.2024 №1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»;
- від № 701 від 16.05.2024 року «Про затвердження Рекомендацій щодо використання модифікованих програм з української мови, української літератури, історії України, географії для закладів загальної середньої освіти»;
- від 20 серпня 2025 р. № 1162 “Про внесення змін у методичні рекомендації щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні”;
- від 07 серпня 2024 р. № 1112 «Про затвердження порядку та умов здобуття загальної середньої освіти в комунальних закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні (зареєстрований у Міністерстві юстиції України 08 серпня 2024 року за № 1222/42567);
- Методичні рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами (ООП), які опубліковано 05 серпня 2024 року;
 - Лист МОН від 13 серпня 2025 р. № 1/16828-25 “Про інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів / інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2025/2026 навчальному році” («Освітній навігатор на 2025/2026 навчальний рік»);
 - Лист МОН від 14 березня 2025 р. № 1/4895-25 «Про окремі питання оцінювання результатів навчання»;

- Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН України від 08.09.2020 року № 1115, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 року за № 941/35224, із змінами затвердженими наказом МОН України від 24.02.2023 №201 «Про затвердження Змін до Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти», в редакції від 11.04.2023;
- Санітарного регламенту, затвердженого наказом МОЗ від 25 вересня 2020р. №2205 «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за № 1111/35394, в редакції від 09.09.2022;
- Статуту гімназії.

У 2025/2026 навчальному році в гімназії функціонуватиме 11 класів:

- 1-4 класів – 5 класів;
- 5-9 класів – 6 класів.

Освітній процес в закладі організовується в безпечному освітньому середовищі в очній формі здобуття освіти.

Розділ 2. Цілі та задачі освітнього процесу закладу освіти

Перед гімназією поставлені такі цілі освітнього процесу:

1. Забезпечити засвоєння учнями обов'язкового змісту початкової та базової загальної середньої освіти на рівні вимог державних стандартів освіти.
2. Гарантувати наступність освітніх програм початкової та базової середньої освіти.
3. Створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм.
4. Формувати позитивну мотивацію здобувачів освіти до освітньої діяльності.
5. Забезпечувати соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я здобувачів освіти.
6. Підвищувати кваліфікацію педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсової перепідготовки.
7. Проводити атестацію та сертифікацію педагогів.
8. Цілеспрямоване вдосконалення навчально-матеріальної бази закладу освіти.

Розділ 3. Освітня програма закладу та її обґрунтування

3.1. Освітня програма початкової освіти 1-2, 3-4 класів (НУШ)

Освітня програма розроблена на виконання Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової загальної освіти (в редакції від 06.10.2020), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 р. №87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України

від 06.10.2020 року №898), наказу МОН України від 12.08.2022 №743 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2, 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України».

Освітня програма початкової освіти окреслює підходи до організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти. Початкова освіта здобувається з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Освітня програма закладу для школи I ступеня передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом початкової освіти
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text>

Програма визначає загальний обсяг навчального навантаження на тиждень, забезпечує взаємозв'язки окремих предметів, їх інтеграцію та логічну послідовність вивчення які будуть подані в рамках навчальних планів.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості та допитливості.

Чернігівська гімназія №9 Чернігівської міської ради Чернігівської області є закладом загальної середньої освіти з українською мовою навчання, який працює за 5-денним навчальним тижнем, з очною (денною), змішаною та сімейною формами організації освітнього процесу.

При доборі педагогічних кадрів директорка гімназії керується чинними документами: Конституцією України, КЗпП України, Правилами внутрішнього трудового розпорядку роботи гімназії.

Освітній процес у закладі освіти I ступеня забезпечують 5 вчителів початкових класів. В класах навчається 135 здобувачів освіти та 5 вчителів-предметників. Всі педагоги працюють за фахом. Вищу освіту мають всі 10 вчителів – 100%; з них звання «старший учитель» мають 4 педагоги (40 %), спеціалістів вищої кваліфікаційної категорії – 2 (20%), спеціалістів I кваліфікаційної категорії – 2 (20%), спеціалістів II кваліфікаційної категорії – 2 (20 %).

Навчальний план Чернігівської гімназії №9 Чернігівської міської ради враховує вимоги Стратегії розвитку закладу освіти, розглянутої та затвердженої на засіданні педагогічної ради закладу (протокол №1 від 31.08.2021 р.) та Ради закладу загальної середньої освіти (протокол №1 від 02.09.2021 р.)

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-4-х класів закладів загальної середньої освіти складає 3500 годин/навчальний рік: для 1-го класу - 805 годин/навчальний рік, для 2-го класу – 875 годин/навчальний рік, для 3-го класу – 910 годин/навчальний рік, для 4-го класу – 910 годин/навчальний рік.

Початкова освіта має такі цикли, як 1—2 і 3—4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреби дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти. Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності:

- 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- 2) здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- 3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- 4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- 5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
- 6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної

поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянська та соціальна компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Основою формування ключових компетентностей є досвід здобувачів освіти, їх потреби, які мотивують до навчання, знання та вміння, які формуються в різному освітньому середовищі (школі, родині), різноманітних соціальних ситуаціях і зумовлюють формування ставлення до них. Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння, як читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами. Компетентності здобувачів освіти визначено за такими освітніми галузями, які забезпечують формування всіх ключових компетентностей.

Початкова освіта забезпечує становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до

творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Програми інваріантного складника Базового навчального плану є обов'язковими для використання в гімназії.

Поділ на групи при вивченні окремих предметів

Клас	Кількість учнів	Англійська мова			Інформатика		
		Поділ	Кількість груп	Основа поділу	Поділ	Кількість груп	Основа поділу
1-А	26 (24 очно)	-	-	-	-	-	-
2-А	28 (28 очно)	+	2	-	На пропорційній основі	2	На пропорційній основі
3-А	26 (16 очно)	-	-	-	-	-	-
3-Б	25 (19 очно)	-	-	-	-	-	-
4-А	32 (29 очно)	+	2	На пропорційній основі	+	2	На пропорційній основі

У програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;

- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів освіти всіх ключових компетентностей. Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- мовно-літературна - включає українську мову та літературу, іноземну мову (англійську);
- математична - спрямована на формування математичної та інших ключових компетентностей;
- природнича - має на меті формування компетентностей в галузі природничих наук, основи наукового світогляду, становлення відповідальної природоохоронної поведінки у навколишньому світі;
- технологічна - формування компетентностей в галузі техніки і технологій, здатності до зміни навколишнього світу засобами сучасних технологій; інформативна - формування інформаційно-комунікаційної компетентності, здатності до розв'язання проблем з використанням цифрових пристроїв для розвитку, самовираження, здобуття навичок безпечної діяльності в інформаційному суспільстві;
- соціальна і здоров'язбережувальна - формування соціальної компетентності, активної громадянської позиції, підприємливості, розвиток самостійності, застосування моделі здорової та безпечної поведінки, збереження власного здоров'я та здоров'я інших;
- громадянська та історична - формування громадянської та інших компетентностей, готовності до змін шляхом осмислення зв'язків між минулим і сучасним життям, активної громадянської позиції, набуття досвіду життя в соціумі з урахуванням демократичних принципів;
- мистецька - формування цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо-творчого самовираження, поваги до національної та світової мистецької спадщини;
- фізкультурна - формування мотивації до занять фізичною культурою і спортом для забезпечення гармонійного фізичного розвитку, вдосконалення життєво необхідних рухових умінь та навичок.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження

індивідуального розвитку кожного в процесі навчання. За цих умов контроль-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

В початковій школі відкрито три інклюзивні класи: 1-А, 2-А, 3-А. В кожному з них навчається по одній дитині з особливими освітніми потребами.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню.

Навчальні досягнення здобувачів у 3-4 класах підлягають формувальному та підсумковому оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Формувальне оцінювання здійснюється через:

- педагогічне спостереження учителя за навчальною та іншими різновидами діяльності учнів;
- аналіз портфоліо учнівських робіт, попередніх навчальних досягнень учнів, результатів їхніх діагностичних робіт;
- самооцінювання та взаємооцінювання результатів діяльності учнів;
- оцінювання особистісного розвитку та соціалізації учнів їхніми батьками;
- застосування прийомів отримання зворотного зв'язку щодо сприйняття та розуміння учнями навчального матеріалу.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти.

Нормативно-правове забезпечення:

- Державний стандарт початкової освіти, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 року № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 06.10.2020 року №898);
- наказу МОН України від 12.08.2022 №743 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2, 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України».

Розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані закладу загальної середньої освіти I ступеня

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження здобувачів освіти. Навчальні плани початкової школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності та варіативну складову.

<https://docs.google.com/spreadsheets/d/1KNxK-QSJxSFmexcGOP9irYw-ufgbWfiQbajDldiLNvQ/edit#gid=1744497099>

Повноцінність початкової освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчителів визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

На виконання Закону України «Про освіту», нормативно-правових документів в галузі освіти, рекомендацій Міністерства освіти і науки України, з метою подальшого вдосконалення роботи з педагогічними працівниками закладу освіти, підвищення їх компетентності, впровадження в роботу закладу інноваційних технологій і методик, створення умов для розвитку

педагогічної творчості вчителів, втілення в практику ідей Концепції нової української школи, вчителі закладу працюють над підвищенням педагогічної майстерності. Основною індивідуальною формою підвищення професійної майстерності педагогів вважають самоосвіту: вчителі беруть участь в інтернет-конференціях, вебінарах, інтернет-олімпіадах, тренінгах, тощо.

Педагоги вживають організаційно-методичні заходи щодо комплексного забезпечення соціально-психологічного захисту своїх вихованців.

Адміністрація закладу використовує атестацію, конкурси педагогічної майстерності та інші форми методичної роботи для заохочення діяльності вчителів, розвитку їх творчої активності, підвищення професійного рівня і зростання результативності праці педагогів. У закладі проводяться тиждень творчості класних керівників, тиждень початкової школи, свята: «Посвята в першокласники», «Таланти початкової школи», «Веселі старт», діти приймають участь у Всесвітньому дні читання вголос, до Дня Соборності – віртуальний ланцюг єдності, проходять акції: «Оживи дерево добра», «Нагодуй птахів взимку», «Допоможи Мурчику та Барсику», вшанування подвигу революції Гідності «Обрані небо тримають для нас», заняття з елементами тренінгу «Стоп, булінг», День вишиванки «Вишиванка єднає українців», квест «Вивчаємо правила дорожнього руху», «День позитиву» до Всесвітнього дня дитини, благодійні акції на підтримку Збройних Сил України, квест до Дня Святого Миколая «У пошуках подарунків від Миколая», фотофлешмоб «Подаруй тепло своїх обійм» До Всесвітнього дня обіймів, Міжнародний день без Інтернету, челендж «Відчуй радість живого спілкування» (день без гаджетів) тощо.

Навчальний план
початкової школи 1А, 2А, 3А, 4А, 4Б класів
Чернігівської гімназії № 9
Чернігівської міської ради
(за Типовою освітньою програмою розробленою під керівництвом
О.Я. Савченко)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		1А	2А	3А	4А	4Б
Інваріантна складова						
Українська мова і література	Українська мова інтегрований курс «Навчання грамоти»	7				
	Українська мова		3,5	3,5	3,5	3,5
	Читання		3,5	3,5	3,5	3,5
Іншомовна	Англійська мова	2	3	3	3	3

Математична	Математика	4	4	5	5	5
Природнича, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська й історична	Я досліджую світ	3	3	3	3	3
Технологічна	Дизайн і технології	1	1	1	1	1
Інформатична	Інформатика	-	1	1	1	1
Мистецька	Мистецтво	2	2	2	2	2
Фізкультурна	Фізична культура	3	3	3	3	3
Разом		22	24	25	25	25
Разом без фізичної культури		19	21	22	22	22
<i>Варіативна складова</i>		1	1	1	1	1
<i>Індивідуальні та групові заняття:</i>		1	1	1	1	1
<i>Вакансія</i>		1	1	1	1	1
Граничне допустиме навчальне навантаження на одного учня (тижневе /річне)		20 / 760	22 / 770	23 / 805	23 / 805	23 / 805
Всього фінансується		23	25	26	26	26

3.2. Освітня програма базової середньої освіти 5-7 класи НУШ

Освітня програма загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта) розроблена на виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р, в редакції від 22.08.2018), Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898 «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти», у редакції постанови КМУ від 02.09.2022 року №972, наказу МОН України від 19.02.2021 №235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти» із змінами, в редакції наказу від 09.08.2024 №1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти».

«Загальні положення»

Реалізація призначення закладу здійснюється через забезпечення в освітній діяльності таких принципів:

- гуманізм як норма поваги до особистості та основа побудови партнерського спілкування з дитиною;
- інтеграційні засади побудови та організації освітнього процесу;

- визнання самоцінності кожного вікового періоду та орієнтація на вікові особливості;
- створення сприятливих умов для формування і розвитку у дитини пізнавальних, психічних процесів, належної спрямованості на активність у соціумі, конструктивних мотивів поведінки, самосвідомості, позитивної самооцінки, самоповаги та шанобливого ставлення до тих, хто її оточує;
- урахування індивідуальних інтересів, здібностей, темпу розвитку дитини.

Зберігаючи наступність із початковою школою забезпечуємо подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формуємо здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховуємо ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, шанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Зміст програми дає можливість формування у здобувачів освіти таких ключових компетентностей:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися українською та англійською мовами, що передбачає активне використання української мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади; можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують

подальшу здатність успішно навчатися, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання упродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Ідея компетентнісного підходу до сучасної освіти є наскрізною і визначальною на сьогоднішній день. Серед сучасних моделей освіти виділяють модель 4К, що включає чотири ключові компетентності, що починаються з букви «К»: креативність, комунікація, кооперація (співпраця), критичне мислення. Важливим показником життєвої компетентності

школяра, його життєздатності, спроможності правильно орієнтуватися у життєвих реаліях та допомагати розв'язувати проблеми є цілісне світобачення. Тому освітня діяльність у 5 класах буде спрямована на сформованість базових особистісних якостей дитини, таких як: міжособистісна злагода, міжособистісне партнерство, самостійність, чуйність, шанобливість, допитливість, спостережливість, креативність, розсудливість.

Цілі та завдання освітньої діяльності закладу

Мета діяльності закладу - забезпечення єдиної лінії розвитку особистості школяра; формування духовної культури та цілісних світоглядних уявлень у дитини, всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується через формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Чернігівська гімназія №9 Чернігівської міської ради є закладом загальної середньої освіти з українською мовою навчання, який працює за 5-денним навчальним тижнем, з денною, змішаною та сімейною формами організації освітнього процесу.

При доборі педагогічних кадрів директорка гімназії керується чинними документами: Конституцією України, КЗпП України, Правилами внутрішнього трудового розпорядку роботи гімназії.

Освітній процес у 5-му класі (35 учнів), 6-му класі (33 учні), 7-х класах (53 учні) гімназії II ступеня забезпечують 15 вчителів-предметників. Всі педагогічні працівники працюють за фахом.

Вищу освіту мають 15 педагогів – 100%.

З них педагогів, які мають звання «учитель-методист» - 2 (13,3%), мають звання «старший учитель» - 5 (33,3%), спеціалістів вищої кваліфікаційної категорії – 4 (26,7%), спеціалістів I кваліфікаційної категорії – 4 (26,7%), спеціалістів II кваліфікаційної категорії – -.

Пріоритетні завдання діяльності педагогічного колективу гімназії:

- створення умов для здобуття якісної освіти в умовах освітнього процесу;
- формування у дітей основ культури споживання та екологічної свідомості через впровадження ідей освіти для сталого розвитку;
- сприяння формуванню у школярів лідерських якостей особистості;
- формування світогляду здобувачів освіти засобами художнього слова;
- оптимізація взаємодії з батьками;

- модернізація матеріально-технічної бази та програмно-методичного забезпечення закладу.

Освітня програма закладу для 5-8 класів НУШ розроблена на основі типової освітньої програми, відповідно до частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту», з метою реалізації Державного стандарту базової середньої освіти

5-6 класи - адаптаційний цикл базової середньої освіти.

7-8 класи (9)– цикл базового предметного навчання.

Під час розроблення Типової освітньої програми враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної, фінансової і кадрової автономії закладу освіти, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-6 класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти) та 7-9 класів (цикл базового предметного навчання базової середньої освіти) закладів загальної середньої освіти сформовано для: - закладів з навчанням українською мовою

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>

до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти.

Навчальне навантаження для учнів 5 класів - 28 годин на тиждень, гранично допустиме 980 годин/навчальний рік, для учнів 6 класу - 31 година на тиждень, гранично допустиме 1085 годин/навчальний рік, для учнів 7 класу - 32 години на тиждень, 1120 годин/навчальний рік, для учнів 8-х класів – 33 години на тиждень, 1155 годин/навчальний рік.

Модельні навчальні програми створено відповідно до Переліку модельних навчальних програм для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 19 лютого 2021 року № 235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти» із змінами, в редакції наказу від 09.08.2024 №1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»;

У модельних навчальних програмах, затверджених наказом МОН №795 “Про надання грифа “Рекомендовано Міністерством освіти і науки України” модельним навчальним програмам для закладів загальної середньої освіти”,

визначено орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета та види навчальної діяльності учнів.

Модельні навчальні програми для 5 класу гімназії

Мовно-літературна освітня галузь:

Українська мова

Українська мова 5 кл. Заболотний та ін.

Українська література

Українська література 5 кл. Архипова, Січкара, Шило.

Зарубіжна література

Зарубіжна література 5 кл. Ніколенко та ін.

Математична освітня галузь

Математика 5 кл. Мерзляк та ін.

Природнича освітня галузь

Пізнаємо природу 5 кл. Коршевнік.

Соціальна і здоров'язберезувальна освітня галузь

Здоров'я, безпека та добробут 5 кл. Воронцова та ін.

Громадянська та історична освітня галузь

Вступ до історії України та громадянської освіти 5 кл. Бурлака та ін.

Інформатична освітня галузь

Інформатика 5 кл. Ривкінд та ін.

Технологічна освітня галузь

Технології 5 кл. Туташинський.

Мистецька освітня галузь

Мистецтво 5 кл. Масол, Просіна.

Іноземні мови

Іноземна мова 5 кл. Зимомря та ін.

Фізична культура

Фізична культура. 5 кл. Педан та ін.

Модельні навчальні програми для 6 класу гімназії

Мовно-літературна освітня галузь:

Українська мова

Українська мова 6 кл. Заболотний та ін.

Українська література

Українська література 6 кл. Архипова, Січкара, Шило.

Зарубіжна література

Зарубіжна література 6 кл. Міляновська Н.Р.

Математична освітня галузь

Математика 6 кл. Мерзляк та ін.

Природнича освітня галузь[Пізнаємо природу 6 кл. Коршевнік Т.](#)[Географія 6 кл. Кобернік С. Г.](#)**Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь**[Здоров'я, безпека та добробут 6 кл. Воронцова Т. В. та ін.](#)**Громадянська та історична освітня галузь**[Історії України. Всесвітня історія 6 кл. \(інтегрований курс\) Піскарьова І. О.,](#)[Бурлака О. В., Щупак І. Я.](#)**Інформатична освітня галузь**[Інформатика 6 кл. Бондаренко О. О.](#)**Технологічна освітня галузь**[Технології 6 кл. Ходзицька І. Ю.](#)**Мистецька освітня галузь**[Мистецтво 6 кл. Масол, Просіна.](#)**Іноземні мови**[Іноземна мова 6 кл. Зимомря І. М. та ін.](#)**Фізична культура**[Фізична культура. 6 кл. Педан О. С., Коломоєць Г. А., Боляк А. А. та ін.](#)**Модельні навчальні програми для 7-8 класів гімназії**

Модельна навчальна програма з **іноземної мови** 5–9 класи. (Зимомря І. М., Мойсюк В. А. та ін.) <https://osvita.ua/school/program/program-5-9/83118/>

Модельна навчальна програма «**Мистецтво** 7–9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Гайдамака О. В., Лемешева Н. А.) https://osvita.ua/doc/files/news/896/89687/Mystetstvo_7-9_kl_intehrovanyy_kurs-Hayd.pdf

Модельна навчальна програма «**Біологія**, 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Балан П. Г., Кулініч О. М., Юрченко Л. П.)

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2023/Model.navch.prohr.59.klas/Pryrodnycha.osvitnya.haluz.2023/08.09.2023/Biolohiya.7-9.klas.Balan.ta.in-08.09.2023.pdf>

Модельна навчальна програма «**Технології**. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авторки Ходзицька І. Ю., Горобець О. В., Медвідь О. Ю., Пасічна Т. С., Приходько Ю. М.)

<https://osvita.ua/school/program/program-5-9/90142/>

Модельна навчальна програма «**Зарубіжна література**. 7 клас НУШ» для закладів загальної середньої освіти (у редакції 2023 року)

(автори Ніколенко О. М., Ісаєва О. О., Клименко Ж. В., Мацевко-Бекерська Л. В., Юлдашева Л. П., Рудніцька Н. П., Туряниця В. Г., Тіхоненко С. О., Вітко М. І., Джангобекова Т. А.)

<https://drive.google.com/file/d/1zcaTqWtDvE3SPiZjvImCq83HXDWKGqTY/view>

Модельна навчальна програма «**Українська мова**. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Заболотний О. В., Заболотний В. В., Лавринчук В. П., Плівачук К. В., Попова Т. Д.)

<https://osvita.ua/school/program/program-5-9/89671/>

Модельна навчальна програма «**Українська література**. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Заболотний О. В., Слоньовська О. В., Ярмольська І. В.).

<https://drive.google.com/file/d/1ugrbrB4kOaTM2MalKv55-4r4UPrbC-WT/view>

Модельна навчальна програма «**Фізична культура**. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Баженов Є. В., Коломоєць Г. А., Боляк А. А., Дутчак М. В., Дніпров О. С., Бідний М. В., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Малечко Т. А., Омеляненко І. О., Волкова І. В., Педан О. С. та інші)

<https://mon.gov.ua/staticobjects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Fiz.kult.2023/Fiz.kult.7-9.kl.Bazhenkov.ta.in.24.08.2023.pdf>

Модельна навчальна програма з алгебри «**Алгебра**. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Мерзляк А. Г., Номіровський Д. А., Пихтар М. П., Рубльов Б. В., Семенов В. В., Якір М. С.)

https://drive.google.com/file/d/1pfgDv_f9hhpysmMTqbZOb2hORYd7W1Ys/view?usp=drivesdk

Модельна навчальна програма з алгебри «**Геометрія**. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Мерзляк А. Г., Номіровський Д. А., Пихтар М. П., Рубльов Б. В., Семенов В. В., Якір М. С.)

https://osvita.ua/doc/files/news/901/90157/Heometriya_7-9_kl_Mierzliak_ta_in_30_08_.pdf

Модельна навчальна програма «**Інформатика**. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Бондаренко О. О., Ластовецький В. В., Пилипчук О. П., Шестопапов Є. А.)

https://drive.google.com/file/d/1tK2NH4K2zl5tnvQKgNDkiikeVD9i00ug/view?usp=drivesdkModel.navch.prohr.5-9.klas/Fiz.kult.2023/Fiz.kult.79.kl.Bazhenkov.ta.in_24.08.2023.pdf

Модельна навчальна програма «**Історія України**. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Бурлака О. В., Желіба О. В., Павловська-Кравчук В. А., Худобець О. А., Черкас Б. В., Щупак І. Я.)

<https://mon.gov.ua/staticobjects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Hromad.ta.istor.osv.hal.2023/16.08.2023/Istoriya.Ukrayiny.7-9.kl.Burlaka.ta.in.13.09.2023.pdf>

Модельна навчальна програма «**Всесвітня історія**. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Щупак І. Я., Посулько А. С., Бакка Т. В., Бурлака О. В., Власова Н. С., Желіба О. В., Махонін О. О., Мелешенко Т. В., Павловська-Кравчук В. А., Піскарьова І. О., Худобець О. А.)

https://osvita.ua/doc/files/news/901/90136/Vsesvitnya_istoriya_7-9_kl_Shchupak_ta_in_13_09_2023_1.pdf

Модельна навчальна програма «**Фізика**. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Кременський Б. Г., Гельфгат І. М., Божинова Ф. Я., Ненашев І. Ю., Кірюхіна О. О.)

<https://mon.gov.ua/staticobjects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Pryrodnycha.osvitnya.haluz.2023/16.08.2023/Fizyka.7-9%20kl.Kreminsky.ta.in.16.08.2023.pdf>

Модельна навчальна програма «*Географія. 6-9 класи*» для закладів загальної середньої освіти (автори Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікитчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горовий О.В.)

https://osvita.ua/doc/files/news/863/86384/Geografiya_6-9_kl_Zapotockij_S_P_ta_in_.pdf

Модельна навчальна програма «*Здоров'я, безпека та добробут*» (інтегрований курс) 7- 9 класи (Воронцова Т.В., Пономаренко В.С. та ін.)

<https://osvita.ua/school/program/program-5-9/90150/>

Поділ на групи при вивченні окремих предметів

Клас	Кількість учнів	Українська мова			Англійська мова			Інформатика		
		Поділ	Кількість груп	Основа поділу	Поділ	Кількість груп	Основа поділу	Поділ	Кількість груп	Основа поділу
5-А	34 (30 очно)	+	2	На пропорційній основі	+	2	На пропорційній основі	+	2	На пропорційній основі
6-А	38 (29 очно)	+	2	На пропорційній основі	+	2	На пропорційній основі	+	2	На пропорційній основі
7-А	36 (32 очно)	+	2	На пропорційній основі	+	2	На пропорційній основі	+	2	На пропорційній основі

8- А	24 (16 очн о)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8- Б	25 (20 очн о)	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Оцінювання навчальних досягнень учнів

Навчальні досягнення здобувачів освіти в 5-6, 7-8 класів здійснюються у бальному оцінюванні, яке передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою. Оцінювання є зорієнтованим на визначенні Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів педагоги керуються такими категоріями критеріїв:

- розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;
- комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій);
- планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;
- рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Під час оцінювання навчальних досягнень враховуються дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Поточне формувальне оцінювання здійснюється системно в процесі навчання на основі викладеного нижче алгоритму діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання, що, зокрема, забезпечить наступність

між підходами до оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової і базової середньої освіти.

Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей на певний період (наприклад, заняття, тиждень, період, відведений для вивчення теми, тощо). Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною програмою, та критерії оцінювання. Інформування учнів про критерії оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та року. Доцільно впроваджувати поступове залучення учнів до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів навчальної діяльності. Надання учням зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей. Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним. Важливо не протиставляти учнів одне одному. Доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень учня / учениці. Труднощі в навчанні доцільно обговорювати з учнями індивідуально. Зворотний зв'язок надають у письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності.

Створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія). Під час навчальної діяльності доцільно спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям. Важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання.

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти 5-6, 7-8 класів здійснюється відповідно до наказу МОН України №1093 від 02.08.2024 року «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання».

Основними функціями оцінювання є:

- формувальна (забезпечує відстеження динаміки навчального поступу);
- констатувальна (забезпечує встановлення рівня досягнення результатів навчання);
- діагностувальна (надає інформацію про стан досягнення результатів навчання, наявність навчальних втрат, причини виникнення утруднень);
- коригувальна (надає змогу вчителю відповідним чином адаптувати освітній процес);
- орієнтувальна (надає змогу відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток);
- мотиваційно-стимульовальна (активізує внутрішні й зовнішні мотиви до навчання);

- розвивальна (мотивує до рефлексії та самовдосконалення);
- прогностична (ставить цілі навчання на майбутнє);
- виховна (сприяє вихованню в учнів свідомої дисципліни, наполегливості в роботі, працьовитості, почуття відповідальності, обов'язку).

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне оцінювання, підсумкове оцінювання та державна підсумкова атестація. Формувальне оцінювання спрямоване на відстеження динаміки навчального поступу учнів, визначення їхніх навчальних (освітніх) потреб і скерування освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням встановлених результатів навчання. Підсумкове оцінювання показує результат навчання та розвитку. Державна підсумкова атестація передбачає оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту. Особливості проведення, вимоги до змісту та критерії оцінювання державної підсумкової атестації Міністерство освіти і науки України визначає в установленому законодавством порядку. Оцінювання результатів навчання учнів здійснюється згідно з вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом на основі компетентнісного підходу. Оцінювання дає інформацію про досягнення результатів навчання на певному етапі освітнього процесу. Результати оцінювання виражаються в балах (від 1 до 12) та/або в оціночних судженнях.

Оцінювання здійснюється як у процесі навчання (поточне), так і на різних його етапах (підсумкове), також за визначеними критеріями, які дозволяють встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Державним стандартом, і фактичними результатами навчання, яких досягли учні.

Оцінювання результатів навчання здійснюється за допомогою різних методів, вибір яких зумовлюється особливостями змісту навчального предмета / інтегрованого курсу, його обсягом, рівнем узагальнення, віковими особливостями учнів із застосуванням різних способів і засобів:

усного опитування (індивідуальне, групове тощо); спостереження; аналіз портфолію; письмових завдань (окремі навчальні завдання, зокрема тестові з використанням ІТ (онлайн-тести, презентацій результатів завдань та досліджень, комп'ютерні продукти тощо, перекази, диктанти тощо, а також діагностувальні, підсумкові роботи); практичних завдань (завдання на лабораторному обладнанні, реальних об'єктах; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; навчальні проекти; робота з картами, діаграмами; заповнення таблиць, побудова схем, моделей, зокрема з

використанням електронних засобів навчання тощо); самооцінювання, взаємооцінювання, що поєднує різні способи й засоби оцінювання.

Оцінювання здійснюється із застосуванням завдань різних когнітивних рівнів: на відтворення знань, на розуміння, на застосування в стандартних і змінених навчальних ситуаціях, уміння висловлювати власні судження, ставлення тощо.

Частота та процедури проведення оцінювання, а також види діяльності, результати яких підлягають оцінюванню визначають педагогічні працівники з урахуванням дидактичної мети, особливостей змісту навчального предмета / інтегрованого курсу та з урахуванням етапу опанування програмовим матеріалом та етапу досягнення очікуваного результату навчання.

До оцінювання наскрізних умінь може долучатися практичний психолог.

Оцінювання результатів навчання учнів має гнучкість. Підходи до оцінювання в різних класах можуть мати відмінності, спрямовані на реалізацію освітньої програми закладу освіти та автономії вчителя.

Під час навчання в дистанційному та змішаному режимах оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися очно або дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних(цифрових) технологій, зокрема відеоконференцій.

Під час оцінювання результатів навчання враховуються дотримання учнями принципів академічної доброчесності (самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; покликання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей).

У разі порушення учнями принципів академічної доброчесності, зокрема, списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання під час певного виду навчальної діяльності), учитель / учителька може ухвалити рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності і запропонувати учню / учениці повторне проходження оцінювання.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учня та його батьків (або осіб, що їх замінюють). Інформування батьків про результати навчання може відбуватися під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів оцінювальних суджень у носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових / електронних щоденниках учнів тощо), фіксації результатів навчання у свідоцтві досягнень.

Формувальне оцінювання — інтерактивне оцінювання учнівського прогресу, що дає змогу вчителям визначати потреби учнів, адаптуючи до них процес навчання. Формувальне оцінювання результатів навчання учнів / учениць виконує діагностувальну, коригувальну, орієнтувальну, мотиваційно-стимулювальну, розвивальну, прогностичну та виховну функції.

Формувальне оцінювання (оцінювання в процесі навчання) відображає як процес навчання учнівства так і результат його навчальної діяльності на певному етапі навчання та дозволяє вчителю / вчительці зрозуміти, як краще підготувати учнів / учениць до підсумкового оцінювання та відслідковувати їхній прогрес протягом навчального року. Формувальне оцінювання передбачає використання різноманітних методів збору інформації і повинне відповідати цілям і завданням, які встановлені для конкретного навчального предмета / інтегрованого курсу. Його здійснюють у формі самооцінювання, взаємооцінювання, оцінювання вчителем / учителькою із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостережень учителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учня / учениці тощо). Окремі завдання для формувального оцінювання можуть бути диференційовані з урахуванням таксономії освітніх цілей за когнітивними рівнями діяльності (завдання початкового рівня передбачають уміння розпізнавати, пригадувати, відтворювати окремі елементи змісту навчання; завдання середнього рівня — розуміння та застосування елементів змісту навчання; достатнього — уміння аналізувати навчальну інформацію (класифікувати, порівнювати, узагальнювати, інтегрувати, уточнювати, упорядковувати); високого уміння оцінювати (навчальну інформацію та власну навчальну діяльність), рефлексувати, перекодовувати інформаційно (з текстової у схематичну, графічну та навпаки), створювати, продукувати). Кожний наступний рівень (від початкового до високого) охоплює показники результатів навчання попереднього рівня та містить нові показники результатів навчання. Завдання для оцінювання добираються так, щоб можна було отримати об'єктивну інформацію про рівень досягнення учнями обов'язкових результатів навчання певної групи, яка охоплює споріднені загальні результати відповідної освітньої галузі.

Для отримання інформації щодо рівня досягнення очікуваних результатів навчання учнями, визначених в окремому елементі навчальної програми (тема / розділ тощо), здійснюється тематичне оцінювання. Результати тематичного оцінювання можуть бути використані для коригування освітнього процесу.

Метою підсумкового оцінювання є співвіднесення фактичних результатів навчання, яких досягли учні із обов'язковими очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом / модельною навчальною програмою за певний період навчання.

Підсумкове оцінювання здійснюють періодично. Кількість підсумкових робіт, час їх проведення вчитель / учителька може встановлювати самостійно. Підсумкові роботи можуть забезпечувати охоплення одного, декількох або всіх груп результатів, визначених у Державному стандарті, у межах вивченого впродовж певного періоду, і мають забезпечувати об'єктивність оцінювання.

Підсумкове оцінювання за семестр здійснюють за групами результатів навчання, що передбачені Критеріями оцінювання за освітніми галузями (додаток 2) до наказу МОН від 02.08.2024 №1093 з урахуванням різних форм і видів навчальної діяльності. Для формування висновків щодо рівня досягнення обов'язкових результатів навчання за семестр учитель може запропонувати учнівству:

- 1) виконати комплексну підсумкову роботу, завдання якої дозволяють установити результати навчання за всіма групами результатів, визначеними в Критеріях оцінювання за освітніми галузями;
- 2) виконати окремі підсумкові роботи для кожної групи результатів, визначеної у Критеріях оцінювання за освітніми галузями.

Відомості, отримані під час підсумкового семестрового оцінювання результатів навчання, застосовують для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів що постали перед учнями, та коригування освітнього процесу. Семестрова оцінка може підлягати коригуванню.

Підсумкове оцінювання за рік не здійснюють. Річну оцінку виставляють на підставі загальних оцінок за I та II семестри або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих досягнень учня протягом року. Річне оцінювання також може підлягати коригуванню.

Результати семестрового та річного оцінювання фіксують у класному журналі та Свідоцтві досягнень. Результати ДПА — у класному журналі та додатку до Свідоцтва про здобуття базової середньої освіти.

Оцінювання здійснюється за визначеними критеріями, які дозволяють встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Державним стандартом, і фактичними результатами навчання, яких досягли учні.

Загальні критерії оцінювання визначають загальні підходи до встановлення результатів навчання учнів і слугують основою критеріїв оцінювання за освітніми галузями.

Критерії оцінювання реалізуються за чотирма рівнями (початковий, середній, достатній, високий). Кожний наступний рівень охоплює вимоги до попереднього, а також додає нові. Критерії оцінювання дають змогу здійснювати оцінювання результатів навчання у 12-бальній шкалі оцінювання. Один рівень складається з 3 балів, які в сумі дають 12.

початковий (1–3 бали);

середній (4–6 балів);

достатній (7–9 балів);

високий (10–12 балів).

Свідоцтво досягнень складається з двох частин:

1. Характеристика навчальної діяльності. В якому учителі оцінюють рівень сформованості наскрізних умінь в учня / учениці наприкінці навчального року. Йдеться про розуміння прочитаного, висловлення власної думки, критичне і системне мислення, ініціативність тощо. Оцінок у цьому розділі нема. Учитель лише визначає один із рівнів сформованості того чи того уміння: «Має значні успіхи», «Демонструє помітний прогрес», «Потребує уваги і допомоги». Заповнювати цю частину свідоцтва вчителі можуть колегіально або це може робити класний керівник.
2. Характеристика результатів навчання за предметами або інтегрованими курсами. У цьому розділі виставляють бали за навчальні предмети / інтегровані курси щосеместрово й за рік. Спочатку вчитель виставляє бал за окремі групи результатів навчання, які визначено в Державному стандарті базової освіти. Після цього виводить загальну оцінку за семестр. За кожну з цих груп результатів навчання вчитель виставляє оцінку. Загальна оцінка за семестр формується на підставі чотирьох оцінок за групами результатів, а річна — на основі семестрових.

Відповідно до п. 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496, у триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів (вихованців), які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або не були атестовані, звертаються до керівника закладу освіти із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій пояснюють причину та необхідність його проведення.

Наказом керівника закладу створюють комісію та затверджують графік і порядок проведення оцінювання. Члени комісії готують завдання, що погоджує педагогічна рада навчального закладу. Комісія ухвалює рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення цієї комісії є остаточним, при цьому скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою за семестрову. У разі, якщо учневі не вдалося підвищити результати, запис у колонку «Скоригована» у класному журналі не роблять. За результатами оцінювання керівник закладу освіти видає відповідний наказ.

Коригування річної оцінки здійснюють шляхом коригування семестрової оцінки за I та/або II семестр відповідно до п.п. 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 № 762 (зі змінами).

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі, його батькам (іншим законним представникам).

Відомості, отримані під час підсумкового та, у разі застосування, проміжного, оцінювання результатів навчання, застосовують у формувальному оцінюванні, зокрема, для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед учнем / ученицею, та коригування освітнього процесу.

Критерії та шкала оцінювання

Оцінювання має бути зорієнтованим на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів доцільно керуватися такими категоріями критеріїв:

- розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;
- комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій); планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією; рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Під час оцінювання навчальних досягнень важливо враховувати дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. Якщо рівень результатів навчання учня визначити неможливо через його тривалу відсутність, у Е-журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а)).

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою

Вимого до осіб, які можуть здобувати базову середню освіту.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти.

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів. Оцінювання результатів навчання учнів має бути зорієнтованим на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом. Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України. Види оцінювання результатів навчання учнів: формувальне, поточне, підсумкове (групи результатів - ГР, семестрове, річне).

Навчальний план
для 5-8-х класів (базова середня освіта)
Чернігівської гімназії № 9
Чернігівської міської ради
(з навчанням українською мовою)

Додаток 1 до Типової освітньої програми для 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		5А	6А	7А	8А	8Б
Інваріантна складова:						
Мовно-літературна	Українська мова	5	5	4	4	4
	Українська література	2	2	2	2	2
	Іноземна мова (англійська)	3	3	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2
Математична	Математика	5	5	-	-	

	Алгебра			3	3	3
	Геометрія			2	2	2
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2	-	-	-
	Географія	-	2	2	2	2
	Біологія			2,5	2	2
	Фізика			2	2	2
	Хімія			1	2	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	1	1	1
	Інтегрований курс «Підприємництво та фінансова грамотність»				0,5	0,5
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1				
	Історія України, всесвітня історія та громадянська освіта		2			
	Історія України			1	1	1
	Всесвітня історія			1	1	1
	Громадянська освіта			0,5	0,5	0,5
Інформатична	Інформатика	2	2	1	2	2
Технологічна	Технології	2	1	1	1	1
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1	1	1	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3	3
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		26+3	28+3	30+3	32+3	32+3
Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами		7,5	9,5	6,5	6,5	6,5
Курс за вибором «Навчаємося жити в громаді»					1	1
Вакансія – години перерозподілу		1,5	2,5	1,5	0,5	0,5
Гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня (тижневе/річне)		28/980	31/1085	32/1120	33/1155	33/1155
Всього фінансується		28+3	31+3	32+3	33+3	33+3

3.3. Освітня програма базової середньої освіти 9 клас

«Загальні положення»

Освітня програма загальної середньої освіти (базова середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» (в редакції від 01.09.2020), відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 13.09.2021 № 983 з навчанням українською мовою.

Освітня програма окреслює організацію закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти, визначає: загальний обсяг навчального навантаження, очікувані результати навчання учнів, рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти, вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

Чернігівська гімназія №9 Чернігівської міської ради Чернігівської області є закладом загальної середньої освіти з українською мовою навчання, який працює за 5-денним навчальним тижнем, з денною формою організації освітнього процесу.

При доборі педагогічних кадрів директор школи керується чинними документами: Конституцією України, КЗпП України, Правилами внутрішнього трудового розпорядку гімназії.

Освітній процес у закладі освіти в 9 класі забезпечують 11 вчителів-предметників, в яких навчаються 39 здобувачів освіти. Всі педагогічні працівники працюють за фахом.

Вищу освіту мають 11 педагогів – 100%.

З них педагогів, які мають звання «учитель-методист» - 2 (18,2%), мають звання «старший учитель» - 4 (36,4%), спеціалістів вищої кваліфікаційної категорії – - , спеціалістів I кваліфікаційної категорії – 3 (27,3%), спеціалістів II кваліфікаційної категорії – 2 (18,2 %).

Освітня програма закладу для школи II ступеня передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF#Text>

Типова освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які натеper подані в рамках навчальних планів;

- очікувані результати навчання здобувачів освіти подані в рамках навчальних програм; пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті Міністерства освіти і науки);
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- «Мовно-літературна»,
- «Математична»,
- «Природнича»,
- «Соціальна і здоров'язбережувальна»,
- «Громадянська та історична»,
- «Мистецтво»,
- «Інформатична»,
- «Технологічна»,
- «Мистецька»,
- «Фізична культура».

Типова освітня програма базової середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальні плани для 9 класу містять усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом навчальних планів Типової освітньої програми.

Навчальний план на 2025/2026 навчальний рік для 9 класу (базова середня освіта) складений за Типовими освітніми програмами загальноосвітніх навчальних закладів II ступеня з навчанням українською мовою, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України № 405 від 20.04.2018 року (таблиця 1 до Типової освітньої програми), із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки № 983 від 13.09.2021.

Навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Освітня галузь «Мовно-літературна» у навчальних планах реалізується через окремі предмети "Українська мова", "Українська література", "Іноземна мова" (англійська), "Зарубіжна література".

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 9 класу закладу загальної середньої освіти складає 1260 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслює навчальний план закладу, який дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план основної школи передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову.

Поділ на групи при вивченні окремих предметів

Клас	Кількість учнів	Українська мова			Англійська мова			Інформатика		
		По діл	Кількість груп	Основа поділу	По діл	Кількість груп	Основа поділу	По діл	Кількість груп	Основа поділу
8-А	39 (32 очно)	+	2	На пропорційній основі	+	2	На пропорційній основі	+	2	На пропорційній основі
9-А	32 (28 очно)	+	2	На пропорційній основі	+	2	На пропорційній основі	+	2	На пропорційній основі

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті більшості предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» заклад освіти формує самостійно з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази закладу освіти.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 03.06.2025 р. № 808 «Про затвердження Змін до деяких наказів Міністерства освіти і науки України» (із змінами від 23.06.2025 р. № 899),

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей здобувачів освіти:

- спілкування державною мовою:
- уміння ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках;
- розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень;
- уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас;
- ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань;
- навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем;
- спілкування іноземними мовами:
- уміння здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій,
 - використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів;
 - ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування;
 - ставлення критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб;
 - висловлювати свої думки, почуття та ставлення;
 - адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою;

- обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб;
- ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов;
- навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти;
- математична компетентність:
- уміння оперувати текстовою та числовою інформацією;
- встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо);
- розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту;
- будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати;
- прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях;
- ставлення усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів;
- навчальні ресурси - розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації;
- основні компетентності у природничих науках і технологіях:
- уміння розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі;
- будувати та досліджувати природні явища і процеси;
- послуговуватися технологічними пристроями;
- ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій;
- усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях;
- навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу;
- інформаційно-цифрова компетентність:
- уміння структурувати дані;
- діяти за алгоритмом та складати алгоритми;
- визначати достатність даних для розв'язання задачі;
- використовувати різні знакові системи;
- знаходити інформацію та оцінювати її достовірність;
- доводити істинність тверджень;
- ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання;
- усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач;

- навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів;
- вміння вчитися впродовж життя :
- вміння визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети;
- організовувати та планувати свою навчальну діяльність;
- моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності;
- доводити правильність власного судження або визнавати помилковість;
- ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь;
- зацікавленість у пізнанні світу;
- розуміння важливості вчитися впродовж життя;
- прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності;
- навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії;
- ініціативність і підприємливість:
- вміння генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення;
- використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення;
- аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати;
- використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання;
- ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі;
- переконаність, що успіх команди - це й особистий успіх;
- позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших;
- навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі);
- соціальна і громадянська компетентності:
- вміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів;
- аргументувати та відстоювати свою позицію;
- схвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях;
- співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі;
- аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет;
- орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані;
- ставлення: ошадливість і поміркованість;

- рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження;
- відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків;
- повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією;
- навчальні ресурси: завдання соціального змісту;
- обізнаність і самовираження у сфері культури:
- уміння грамотно і логічно висловлювати свою думку,
- аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії;
- враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо);
- ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві;
- усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства;
- навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва;
- екологічна грамотність і здорове життя:
- уміння аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних;
- враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень;
- розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання;
- ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних;
- ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту;
- розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя;
- власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо;
- навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту;
- задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів.

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно

враховувати при формуванні шкільного середовища, це соціально значимі надпредметні теми, які допомагають формуванню у здобувачів освіти уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізною лінією реалізується насамперед через:

- організацію освітнього середовища - зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети - виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проєктах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації. Основною індивідуальною формою підвищення професійної майстерності педагога вважають самоосвіту: вчителі беруть участь в інтернет-конференціях, вебінарах, інтернет-олімпіадах, тощо.

Адміністрація закладу використовує атестацію, конкурси педагогічної майстерності та інші форми методичної роботи для заохочення діяльності вчителів, розвитку їх творчої активності, підвищення професійного рівня і зростання результативності праці педагогів.

У гімназії для здобувачів освіти основної школи проводяться: постійно діюча акція «Спільними зусиллями» – співпраця з волонтерськими організаціями (збір необхідного для забезпечення потреб військовослужбовців ЗСУ: продуктів, подарунків, засобів першої необхідності, медикаментів, тканини, окопних свічок, пластикових кришечок,

каштанів тощо); шкільні виставки образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва: «Моя барвиста Україна», «Таланти нашої родини», «Моя сім'я – моя фортеця», «Знай і люби свій край»; книжкові виставки до державних свят; виставки літератури, присвяченої подіям 1932 – 1933 років в Україні, Другій світовій війні, історії м. Чернігова, видатним діячам, героям України; зустрічі з воїнами ООС, військовослужбовцями ЗСУ, випускниками-учасниками бойових дій; проведення класної години «Славимо подвиг героїв-визволителів» до річниці вигнання нацистів з м. Чернігова; конкурс дитячих малюнків на асфальті «Ми за мир на планеті Земля» до Міжнародного дня миру; тиждень патріотичного виховання до Дня захисника України; заходи до Дня української писемності; заходи до Дня Гідності та Свободи; акція «Запали свічку пам'яті» (до Дня голодомору); день вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС; тематична класна година на тему «Мій біль – Чорнобиль»; заходи до Дня Соборності України; заходи до Міжнародного дня пам'яті жертв Голокосту; заходи до Дня пам'яті загиблих під Крутами; заходи до дня вшанування учасників бойових дій на території інших країн; заходи до дня пам'яті Героїв Небесної Сотні, Шевченківські свята; участь шкільної команди у Всеукраїнській дитячо-юнацькій військово-патріотичній грі «Сокіл» («Джура»); відзначення Дня Європи – Всесвітнього дня культурного різноманіття в ім'я діалогу та розвитку; перегляд відеороликів, фільмів, мультиків на патріотичну тематику; щоденне проведення Хвилинок патріота (виховні години на патріотичну тематику); збір дитячих малюнків та їх передача для воїнів ЗСУ; конкурс патріотичних віршів про мир, Україну; створення відеоролику до Дня Незалежності та Дня прапора, виготовлення листівок, написання листів для захисників; виховні години до Дня Пам'яті та примирення; акція «Одягни вишиванку» до Дня вишиванки; уроки пам'яті трагедії у Бабиному Яру; поповнення стенду «Наші випускники – Захисники України», «Воїни світла, Воїни добра»; заходи до Дня Цивільного захисту; предметні тижні, тиждень правового виховання, екологічний тиждень, «Молодь за здоровий спосіб життя»; Тиждень безпеки дорожнього руху, зустрічі працівників патрульної поліції зі здобувачами освіти, зустрічі з інспектором сектору ювенальної превенції Чернігівського районного управління поліції в Чернігівській області тощо.

В кожному класі робоче місце вчителя забезпечено комп'ютерною технікою, в наявності 3 SMART-дошки, по класах розміщено 12 сучасних проєкторів, додатково маємо 59 ноутбуків для роботи в класах та проведення онлайн уроків учителями.

В закладі працює гурток військово-патріотичного напрямку для учнів 4-9 класів «Джура».

Навчальна програма передбачає поєднання теоретичного матеріалу з практичними завданнями, що зацікавлює здобувачів освіти, сприяючи розвитку у них почуття патріотизму, гордості за рідний край, за його минуле, бажання творити його прекрасне майбутнє.

Метою гри є військово-спортивне і національно-патріотичне виховання української молоді на основі традицій українського козацтва:

- виховання нових поколінь України у дусі відданості Батьківщині та її народу на основі відродження національних і загальнолюдських духовних і моральних цінностей;
- виховання у молоді глибоких і твердих національно-патріотичних переконань, підготовка молоді до творчої праці, до військової служби та захисту своєї Батьківщини шляхом залучення до військово-спортивної патріотичної роботи;
- формування і виховання, спираючись на національні козацькі педагогічні традиції, високих морально-психологічних якостей; мужності, сміливості, рішучості, відваги, стійкості, дисциплінованості та ініціативності;
- виховання духовно та фізично розвиненого юного покоління українців на історично сформованих засадах козацького світогляду та здорового способу життя.

Бібліотечний фонд закладу налічує 8469 примірників художньої літератури та 17236 підручників. Всього 25705 книжок.

На території закладу функціонує футбольне поле із штучним покриттям.

Навчальний план
для 9 класу (базова середня освіта)
Чернігівської гімназії № 9
Чернігівської міської ради
(з навчанням українською мовою)
таблиця 1 до Типової освітньої програми

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		9А
<i>Інваріантна складова:</i>		
Мови і літератури	Українська мова	2
	Українська література	2
	Іноземна мова (англійська)	3

	Зарубіжна література	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5
	Всесвітня історія	1
	Основи правознавства	1
Мистецтво	Мистецтво	1
Математика	Алгебра	2
	Геометрія	2
Природознавство	Біологія	2
	Географія	1,5
	Фізика	3
	Хімія	2
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура	3
Всього		33
Разом без фізичної культури		30
Варіативна складова:		3
Факультативи:		0
Вакансія		3 1
Гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня (тижневе/річне)		33/1260
Всього фінансується		33+3

Розділ 4. Опис "моделі" випускника закладу освіти

Модель випускника Нової Української Школи – це необхідна основа для сміливих і успішних кроків у своє майбутнє. Всі інші здобутки у сфері компетентності може принести людині лише наполеглива цілеспрямована праця, бажання вчитися і ділитися досвідом з іншими.

Випускник школи має міцні знання і вміло користується ними. Знання та вміння отримані учнем тісно взаємопов'язані з його ціннісними орієнтирами. Набуті життєві компетентності випускник вміло використовує для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці. Він вміє критично мислити, логічно обґрунтовувати позицію, виявляти ініціативу, творити, вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення.

Наш випускник – це творча людина, з потенціалом саморозвитку та самореалізації, широким спектром особистості:

- випускник школи добре проінформована особистість;
- прагне до самоосвіти та вдосконалення;
- свідомо ставиться до свого здоров'я та довкілля;
- мислить креативно, використовуючи увесь свій творчий потенціал.

Випускник компетентний у ставленні до життя — реалізує себе через самопізнання, саморозуміння та інтелектуальну культуру.

Випускник початкової школи має знання, уміння та навички, передбачені стандартом початкової освіти. Він упевнений у собі, старанний, працелюбний, самостійний, дисциплінований, вмотивований на досягнення успіху, вміє слухати і чути, критично мислити і має почуття самоконтролю, навички навчальної діяльності, культуру поведінки і мови, основи особистої гігієни і здорового способу життя.

Випускник базової основної школи володіє певними якостями і вміннями на рівні вимог державних освітніх стандартів:

- успішно засвоює загальноосвітні програми з усіх предметів шкільного навчального плану;
- має систему розумових навичок (порівняння, узагальнення, аналіз, синтез, класифікацію, визначення головного);
- володіє основами комп'ютерної грамотності;
- знає свої громадянські права і вміє їх реалізувати;
- оцінює свою діяльність з погляду моральності та етичних цінностей;
- дотримується правил культури поведінки і спілкування;
- веде здоровий спосіб життя;
- готовий до форм і методів навчання, які використовуються у старших класах.

Наш випускник - свідомий громадянин і патріот своєї країни, готовий до сміливих і успішних кроків у майбутнє.

Розділ 5. Особливості організації освітнього процесу та застосовування в ньому педагогічних технологій

Соціальні перетворення в українському суспільстві докорінно змінили пріоритети в галузі освіти. Школа потребує нових нетрадиційних ідей, теорій, що відповідали б оптимальному розвитку дитини, сучасним потребам

людства. Створення ситуації успіху, сприятливих умов для повноцінної діяльності кожної дитини – основна мета, що покладена в основу технологій навчання. Незважаючи на розмаїття нововведень, основною формою організації навчальної діяльності залишається урок.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок.

Також передбачені екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, лекції, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки, інтегровані уроки, проблемні уроки, відео-уроки, пресконференції, ділові ігри тощо. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, забезпечуючи досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах з предмету. Перевірка та оцінювання досягнення компетентностей здійснюється у формі тесту, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

У закладі широко впроваджуються інформаційно-комунікативні технології. Застосування ІКТ в освітньому процесі базується на загальному розумінні зміни ролі інформації та принципах інформаційної взаємодії в різних напрямках освітньої діяльності та ШІ. Це дозволяє формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності, критичне і логічне мислення, вміння приймати рішення, співпрацювати в команді, бути конкурентоздатними та впевненими особистостями.

Вчителями закладу створена модель уроків на основі синтезу оригінальних прийомів, елементів інноваційних педагогічних методик і інформаційно-комунікативних технологій та традиційних форм організації освітнього процесу. Розширено предметне навчальне середовище, створенні умови для оптимального розвитку навичок роботи з інформацією, формування вмінь і навичок дослідницької і пошукової роботи.

Серед використовуваних засобів: мультимедійні презентації, мультимедійні карти, проєкти, онлайн-тести, програмовані засоби навчання та інше.